

KATEDRÁLNY INFOLIST

31.8. - 6.9.2009

Liturgický kalendár:

Štvrtok	3.9.	Sv. Gregora Veľkého, pápeža a učiteľa Cirkvi	Spomienka
Nedeľa	6.9.	23. Nedeľa v Cezročnom období	

Prvý piatok a sobota mesiaca

V týždni máme prvý piatok v mesiaci – prvopiatková pobožnosť bude v závere ranných sv. omší a večer na záver adorácie.

V sobotu vás pozývame na Staré Hory, na tradičný program fatimskej soboty.

Spovedanie počas dňa

V utorok, 1.9. je štátny sviatok – Katedrála bude cez deň zatvorená.

Od stredy, 2.9. spovedná služba bude od 9.⁰⁰ do 17.⁰⁰ hod.

Od 1. septembra sa v Kláštore sv. Terézie Benedikty od Kríža na Kalvárii vymenia 2 pátri. P.Andrej Valent odchádza do Košíc a P. Pawel Wojnowski do farnosti Priechod. Ďakujeme im za ich starostlivosť spovedníkov v Katedrále, ako aj za službu v Duchovnej správe Kalvárie na Urpíne.

Miesto nich na Kalváriu prídu vám už známi pátri: P. Stanislaw Miernik a P. Miloš Viktorín, ktorí pred časom boli v Priechode a spovedávali v Katedrále.

Všetkým im vyprosujeme v novej službe Božie požehnanie.

Ponúkame:

Púť do Levoče

Miestna skupina SSV v Banskej Bystrici organizuje púť do Levoče a Spišskej Novej Vsi dňa 19. septembra 2009. Odchod je autobusom o 6.⁰⁰ spred železničnej stanice. V programe je prehliadka Levoče, kostola sv. Jakuba a púť na Mariánsku horu. O 15.⁰⁰ návšteva kostola Božieho milosrdenstva v Spišskej Novej Vsi spojená s modlitbou korunky Božieho milosrdenstva a sv. omšou. Predpokladaný návrat o 21.⁰⁰ hod. Prihlášky so zálohou 10 € sa prijímajú v predajni SSV na Lazovnej ulici do 16.9.2009.

Svätec týždňa

Sv. Gregor Veľký (540?-604)

Bol pôvodom Riman. Po štúdiu práva dosiahol hodnosť rímskeho prefekta. Ako 35 ročný sa utiahol do kláštora, no pápež Benedikt I. si ho povolal za svojho diakona. V pápežovom mene pôsobil ako diplomat vo východnej časti Rímskej ríše. Neskôr sa sám stal pápežom. Hoci mu chýbalo ticho kláštora, veľmi múdro si počínal aj vo svojom novom úrade. Veľmi mu záležalo na úrovni duchovenstva. Dbal o to, aby na biskupské stolce prichádzali zodpovedné a duchovné osobnosti. Veľmi dbal o krásu liturgie, zvlášť o spev. Preto neskôr vznikajúci chorál pomenovali po ňom ako „gregoriánsky“. Mesto Rím vďačí tomuto pápežovi, že ho zachránil svojou autoritou pred Longobardmi, ktorí vtedy pustošili Európu. Tento pápež má veľkú zásluhu aj na pokresťančení Anglicka a iných krajín, vrátane afrických. Napísal mnohé teologické diela, ako aj životopis sv. Benedikta. Dostal prímenie „veľký“, lebo na prelome staroveku a stredoveku, by sme väčšiu osobnosť naozaj hľadali zbytočne.

ROK KŇAZOV

19.06.2009 – 19.06.2010

Minulú nedeľu sme si povedali niečo o kňazstve vo všeobecnosti a o tom, ako bolo ono chápané a praktizované medzi pohanskými národmi a kultúrami.

Dnes si všimneme ako je kňazstvo vyjadrené v starozákonných knihách.

JERUZALEMSKÉ CHRÁMOVÉ KŇAZSTVO

Po období sudcov nastáva v dejinách Izraela obdobie, v ktorom vládnu králi – významné postavy židovských dejín – Šaul, Dávid, Šalamún, ... V tomto období, (podobne ako u okolitých národov) kráľ vykonával viaceré kňazské funkcie. Už prví králi, Šaul a Dávid, prinášajú obety a požehnávajú ľud. V skutočnosti však kráľ nie je ozajstným kňazom, je skôr akýmsi patrónom kňazstva než vlastným členom posvätej kasty. Titul kňaza dostáva kráľ iba v starodávnom žalme 110, v ktorom je kráľ porovnávaný s Melchizedechom.

Posvätná trieda kňazov sa pevne organizuje spolu so vznikajúcim chrámom v Jeruzaleme. Ide o chrám, ktorého výstavbu pripravoval Dávid, no uskutočnil ju až jeho syn Šalamún. Tomuto chrámu predchádzali v Izraeli miestne svätyne. Medzi všetkými treba spomenúť svätyňu v Šílo, ktorú spravoval Héli. Jeho potomok, kňaz Abiatar je veľmi pravdepodobne levitom. Táto kňazská rodina sa však dlho pri chráme neudržala a nasleduje epocha Šalamúnovho kňaza Sadoka, ktorého potomstvo bude riadiť kňazstvo v chráme až do druhého storočia. To je aspoň zopár významných kňazských mien a rodov, o ktorých Starý zákon pojednáva na mnohých stranách, uvádza ich rodokmene a pod.

Jeruzalemské kňazstvo je podriadené hlavnému kňazovi a má rozličné stupne. Chrám však zatiaľ nie je jediným miestom kultu, pretože Dávid aj Šalamún usádzajú levitov po celej krajine. Jednotlivé miestne svätyne však majú aj kňazov nelevitského pôvodu. Reforma kráľa Joziáša roku 621 zrušila tieto miestne svätyne. Tým potvrdila zvrchovanosť jeruzalemského chrámu a jeruzalemského kňazstva. Kňazské funkcie boli vyhradené iba potomkom kňaza Sadoka. Tým sa začína výraznejšie odlišovanie medzi kňazmi a levitmi. Zničenie chrámu a monarchie (587) prinieslo určité oslobodenie kňazskej triedy

spod kráľovho poručníctva. Kňazstvo je oslobodené od vplyvov a pokušení politickej moci, ktorá je teraz v rukách pohanov a tak sa kňazi stávajú čisto duchovnými vodcami národa. V tomto období sa zároveň formuje prísna kňazská hierarchia. Na najvyššom stupni stojí veľkňaz, potomok kňaza Sadoka, ktorého osoba sa do minulosti viaže až s Mojžišovým spolupracovníkom Áronom. V čase, keď niet kráľa, kňaz dostáva svoj úrad cez pomazanie, podobne ako kedysi králi. Okrem veľkňaza a ostatných kňazov sa utvára ešte akési nižšie duchovenstvo, ktoré tvoria okrem levitov aj speváci a vrátnici.

Počas trvania Jeruzalemského chrámu sa už v tejto hierarchii neudejú žiadne zmeny okrem zmeny formy ustanovenia veľkňaza. Jednotlivé kňazské triedy totiž budú v častom rozpore v otázke dosadzovania veľkňazov. Niektorí veľkňazi budú skôr politickými vodcami ako náboženskými. Proti nim sa stavia tradicionalistická duchovná skupina, z ktorej neskôr vyrastá sekta v Kumráne. Napokon (počnúc Herodesovým kraľovaním), veľkňazov určuje opäť politická autorita, ktorá ich vyberá z veľkých kňazských rodín. Takúto skupinu „veľkňazov“ neraz spomína Nový zákon. My sa však najskôr pozrieme na konkrétne služby a funkcie kňazov v chráme, ako aj na liturgiu mimo chrámu. Ale o tom až nabadúce.